

Arbejdstidsaftale

2020

- Brug din stemme ved urafstemningen

Skole laver vi sammen!

Giv lærerne en langt stærkere stemme – stem ja til arbejdstidsaftalen.

Vi har indgået en aftale, der vil udgøre et helt afgørende bidrag til at skabe bedre rammer for dit daglige arbejde og et afgørende bidrag til at styrke lærerprofessionens indflydelse på skolens udvikling.

Det bliver fremover din dagligdag, der bliver udgangspunktet for de kommunale prioriteringer: Du skal kunne levere en ordentligt forberedt undervisning, og skoleledelsen skal have mulighed for at skabe sammenhæng mellem de opgaver, der skal løses, og den tid, der er til rådighed.

Hvert år skal kreds og kommune indhente oplysninger fra skoleleder og tillidsrepræsentant om, hvordan det går med prioriteringen af arbejdstiden på din skole. Oplever I eksempelvis, at der ikke er et rimeligt forhold mellem undervisning og forberedelse, eller at der ikke er sammenhæng mellem opgaverne og tiden til at løse dem, vil den tilbagemelding være et vigtigt grundlag for det samarbejde, kredsen fremover skal have med kommunen om prioriteringen af den lærerarbejdstid, der er til rådighed.

Jeg er ikke et øjeblik i tvivl om, at det i sig selv vil gøre en positiv forskel. Vi har i mange kommuner oplevet, at kommunalbestyrelsen har besluttet at hæve lærernes undervisningstimetale uden på nogen måde at forholde sig til, hvad det betyder for lærernes arbejdsituation. Det er ganske enkelt ikke muligt med den nye arbejdstidsaftale. Aftalen sikrer en bevidst prioritering af forberedelsestiden både på det kommunale niveau og på skoleniveau. Det er altså slut med, at tiden til forberedelse er den tid, der er tilbage, når alle andre opgaver er løst.

På din skole får tillidsrepræsentanten grundlaget for ledelsens prioriteringer af de arbejdstimer, der er til rådighed, udleveret på skrift. Så kan tillidsrepræsentanten sammen med skolelederen vurdere og drøfte, om prioriteringen er hensigtsmæssig. Herefter udarbejder skolelederen et udkast til en skoleplan, som indeholder ledelsens prioriteringer og grundlaget for prioriteringerne. Skoleplanen præsenteres efterfølgende på et møde med lærergruppen, så I får mulighed for i fællesskab at kvalificere skoleplanen og dermed det grundlag, som ledelsen efterfølgende udarbejder opgaveoversigter ud fra. Hermed skabes også en fælles forståelse for prioriteringerne. Fremover er det altså ikke overladt til den enkelte lærer at diskutere opgavernes omfang med ledelsen, da der nu bliver tale om en fælles kollektiv prioritering.

Hvorfor er KL gået med til denne aftale? Ja, KL's formand, Jacob Bundsgaard, sagde det egentlig kort og klart på mødet for alle vores

tillidsrepræsentanter den 17. december sidste år, hvor Lærerkommisionens rapport blev præsenteret: »Men det simple faktum, at der er gensidig tillid, og at man kan finde ud af at samarbejde lokalt, det har – og det er jo ikke raketvidenskab – men det har jo helt indlysende en effekt på den kvalitet, der er i undervisningen«.

Og det var jo netop Lærerkommisionens anbefaling på baggrund af utallige besøg på skoler og i kommuner og diverse analyser: Kan I gennem en aftale sikre, at der bliver skabt et reelt og forpligtende samarbejde i alle kommuner og på alle skoler, er det et afgørende skridt til at forbedre lærernes arbejdsvilkår og skabe en bedre skole. Det er den opgave, som vi påtog os, og som er løst med denne aftale.

Aftalen rummer andre gode elementer. Vi har sikret, at muligheden for som 60-årig at kunne gå ned i tid, men bevare den fulde pensionsoptjening, ikke kun gælder for de lærere, der i dag er 57 år eller ældre, men vil gælde for alle lærere. Vi har skabt en beskyttelse af forberedelsestiden, så den ikke bare forsvinder til andre opgaver. Vi har defineret de opgaver, du løser i elevernes pauser, så det fremover ikke er muligt at sige, at forberedelsen ligger i elevpauserne.

Nogle hævder, at aftalen blot er fluffy uforpligtende formuleringer. Det er helt forkert. Vi har helt fra begyndelsen af forhandlingerne understreget over for KL, at der er tale om en overenskomst, som vi kan støtte ret på i det fagretlige system. Hertil kommer, at aftalen indeholder en forpligtelse for de centrale parter til sammen at sikre, at samarbejdet bliver etableret, hvis der opstår udfordringer lokalt.

Vi har med denne aftale vendt styringsfilosofien i lov 409 fuldstændigt på hovedet. Vi får styrket det kollektive, og lidt populært sagt går vi fra, at »lederen skal lede og fordele arbejdet« til »skole laver vi sammen«.

Samme signaler hører vi fra Christiansborg. Den holdning blandt politikerne er blevet båret godt på vej af den fantastiske måde, I taklede forårets udfordringer på. Formår vi at gribe den mulighed og kombinere det med denne aftale med KL, har vi for alvor sat dagsordenen »Skole laver vi sammen«.

Vi skal have skrottet lov 409 nu, og med denne aftale har vi alle muligheder for at skabe en bedre ramme om dit arbejde og styrke professionens indflydelse på skolens udvikling. Jeg håber, at rigtig mange vil stemme, og jeg håber på et markant ja – så aftalen får det bedste afsæt.

Indledning til arbejdstidsaftale

Ved overenskomstforhandlingerne i 2018 nåede Kommunernes Landsforening (KL) og Lærernes Centralorganisation (LC) ikke i mål med en ny arbejdstidsaftale for lærerne, som kunne erstatte lov 409. I stedet blev parterne enige om at nedsætte en lærerkommission, som gennem analyser og forslag skulle skabe et fælles grundlag for nye forhandlinger i overenskomstperioden. Den såkaldte periodeforhandling.

Kommissionen afleverede sin rapport den 16. december 2019, og i løbet af foråret har der været intense forhandlinger mellem LC og KL. Den 11. august 2020 lykkedes det KL og LC at indgå en ny central arbejdstidsaftale. En enig hovedstyrelse anbefaler et »ja« til aftalen, som nu sendes til afstemning blandt de kommunalt og regionalt ansatte medlemmer af Danmarks Lærerforening, der vil blive omfattet af aftalen.

På de følgende sider kan du læse hovedindholdet i aftalen og se hovedstyrelsens anbefalinger. Der er også en kort beskrivelse af, hvordan du stemmer. Du kan læse aftalen i sin helhed på dlf.org.

God læselyst.

Arbejdstidsaftalen 20

I periodeforhandlingen mellem LC og KL har der været søgt en anden tilgang til forhandlingerne end i 2015 og 2018. Parterne har tænkt nye veje for at indgå en central arbejdstidsaftale, der kan erstatte den lov, der igennem de sidste syv år har reguleret lærernes arbejdstid. Lærerkommissionen pegede på et samarbejdsspor, hvor lærerne i respekt for ledelsesretten involveres i de prioriteringer, som den enkelte kommune og den enkelte skole skal gøre sig omkring anvendelsen af lærernes arbejdstid. Det var samarbejdssporet, som de kongresdelegerede på Danmarks Lærerforenings kongres den 5. februar 2020 besluttede skulle udgøre rammen for forhandlingerne med KL.

Samarbejdsspor

Kernen i aftalen er et samarbejdsspor mellem parterne på alle niveauer: KL og LC, kommune og lærerkreds, leder og tillidsrepræsentant og direkte mellem leder og lærer. I samarbejdssporet forpligtes lederen til at inddrage kreds, tillidsrepræsentant og lærerkollegiet i sine prioriteringer og til at skabe gennemsigtighed i grundlaget for

ledelsens beslutninger, inden denne træffer en endelig beslutning. Samarbejdssporet indebærer, at kredse, tillidsrepræsentanter og lærerne kollektivt får en helt central rolle og en overenskomstsikret ret til at drøfte ledelsens prioriteringer og fordeling af opgaver.

Aftalen indfører flere centrale dokumenter, som samarbejdet udfolder sig omkring. Det er *den kommunale redegørelse, skoleplanen samt kommune og kreds' fælles opsamling af erfaringer fra skolerne*.

Derudover omfatter aftalen blandt andet en beskyttelse af forberedelsestiden, en forpligtelse til at understøtte sammenhæng mellem tid og opgaver samt mellem undervisning og forberedelse, forberedinger af opgaveoversigten, en permanentgørelse af den såkaldte overgangsordning (seniorordning), en bestemmelse om nyuddannede og en mulighed for at tilkalde de centrale parter, hvis det lokale samarbejde ikke fungerer. Parterne er også enige om, at lokale aftaler eksisterer i et samspil med den centrale aftale.

Den kommunale redegørelse

Den kommunale redegørelse udgør grundlaget for den drøftelse og det samarbejde, der skal være mellem kommunen og kredsen.

Kommunen er med aftalen skriftligt forpligtet til at udarbejde en redegørelse til kredsen forud for et fælles samarbejds møde, og inden kommunen melder resurserne ud til skolerne. Redegørelsen skal som minimum indeholde det forventede gennemsnitlige undervisningstimal for lærerne i kommunen og en beskrivelse af, hvad der er indeholdt i undervisningstimallet. Redegørelsen skal også indeholde den forventede andel af lærernes arbejdstid, der medgår til kommunale projekter eller initiativer, som har konsekvenser for prioriteringen af lærernes arbejdstid. Formålet med drøftelsen er at understøtte, at der er sammenhæng mellem de opgaver, lærerne skal udføre, og den tid, lærerne har til rådighed, og at der er et rimeligt forhold mellem undervisning og forberedelse. Kreds og kommune kan aftale, at redegørelsen indeholder mere og andet end dette.

Fælles opsamling

Som grundlag for drøftelsen mellem kommunen og kredsen ligger også en opsamling af fælles viden fra alle kommunens skolars ledere og tillidsrepræsentanter om, hvordan lærerne oplever deres nuværende arbejds situation. Det er fastlagt i aftalen, at kommunen og kredsen skal indhente disse oplysninger sammen, så de kan indgå i drøftelsen.

Den viden, som kommunen får i samarbejdet med kredsen og fra opsamling af fælles viden fra skolerne, kan dermed indgå i kommunens beslutning om tildeling af resurser til skolerne for det kommende skoleår.

Skoleplanen

Skoleplanen er et dokument, som skaber gennemsigtighed i grundlaget for de beslutninger og prioriteringer, ledelsen træffer om anvendelsen af lærernes arbejdstid for det kommende skoleår.

Skoleplanen skal indeholde prioriteringerne på skolen og grundlaget for disse sammen med en beskrivelse af opgaver og indsatsers indhold. Klasselæreropgaven er konkret fremhævet i aftalen, ligesom der i skoleplanen skal være en definition af den individuelle forberedelse.

Forud for skoleplanens endelige udformning holdes et samarbejds møde mellem ledelse, tillidsrepræsentant og lærerne. Formålet med mødet er, at det samlede lærerkollegium kan kvalificere forslaget til skoleplan, inden lederen træffer endelig beslutning. På mødet får lærerkollegiet dermed mulighed for kollektivt at drøfte de konkrete prioriteringer af for eksempel forberedelse, forældresamarbejde, klasselæreropgaven og de øvrige opgaver, der skal løses på skolen.

Tilstedeværelse og selvtilrettelagt arbejdstid

Aftalens udgangspunkt er ikke - som det gælder for lov 409 - at lærerne skal være til stede på skolen i hele deres arbejdstid. Det, der i aftalen medregnes i lærerens arbejdstid, er arbejdstimer mellem start- og sluttidspunkt for arbejdstiden - også arbejdstimer, der ikke tidsmæssigt er placeret af ledelsen. Aftalen forpligter ledelsen til at skabe gennemsigtighed i planlægningen og til - med inddragelse af tillidsrepræsentanten - at fastlægge principper for lærer-

Dorte Lange, næstformand i DLF

»Lærerfaglighed skal erstatte topstyring i folkeskolen. Stem ja – så læreres indflydelse og mulighed for god undervisning kan løfte arbejdsmiljøet«.

Anders Liltorp, medlem af DLF's hovedstyrelse

»Det er et langt bedre fundament end lov 409 at bygge arbejdstid på. Kreds, tillidsrepræsentant og medlemmer får legitim ret til indflydelse og aftaler om både arbejdsforhold og skolens udvikling«.

Bjørn Hansen, medlem af DLF's hovedstyrelse

»Et dybt sår (lov 409) er væk – nu skal det heles med forpligtende samarbejde i alle kommuner og skoler. Anerkendelse og indflydelse retur til lærerne«.

nes tilstedeværelse, mødeaktiviteter og balancen mellem den tid, lærerne selv tilrettelægger, og det fælles kollegiale samarbejde.

Forberedelsen

Med aftalen skal ledelsen på både kommuneniveau, skoleniveau og individniveau forholde sig til forholdet mellem undervisning og forberedelse. I drøftelsen mellem ledelsen og tillidsrepræsentanten om grundlaget for ledelsens prioriteringer er det i aftalen specifikt nævnt, at ledelsen skal forholde sig til prioriteringen af den individuelle forberedelsestid. Dermed bliver forberedelsestiden ikke blot den tid, der er til rest, når alle andre opgaver er løst. I skoleplanen skal lederen også beskrive, hvad der forstås med individuel forberedelse på skolen. Det gør, at lederen ikke senere i skoleåret kan lægge yderligere aktiviteter ind i den individuelle forberedelse.

Den individuelle del af forberedelsen skal fremgå af lærerens opgaveoversigt med en estimeret tidsangivelse, så læreren ved, hvor meget forberedelsestid der er planlagt med. Når læreren kender både den estimerede tid til den individuelle forberedelse og indholdet i den individuelle forberedelse, har leder og lærer et reelt grundlag for sammen at vurdere, om der er sammenhæng mellem lærerens tid til undervisning og forberedelse.

Det fremgår også af aftalen, at forberedelsen ikke kan foregå i elevernes pausetid. I aftalen oplistedes, hvilke typer af opgaver læreren typisk løser i elevernes pausetid, for eksempel gårdvagter, klargøring og oprydning, sparring med kollegaer, beskeder til forældre, rekreative formål med videre.

Aftalen indebærer også en beskyttelse af forberedelsestiden i løbet af skoleåret. Hvis læreren oplever, at forberedelsestiden reduceres eller forsvinder, har læreren ret til at bede om at få forberedelsen skemalagt. Er forberedelsestiden blevet skemalagt, kan tiden kun i særlige tilfælde som følge af uforudset, akut opstået behov anvendes til andre formål.

Opgaveoversigten

Et andet vigtigt dokument i aftalen er lærerens opgaveoversigt. Opgaveoversigten skal angive lærerens opgaver i løbet af normperioden og være udfyldt i en sådan grad, at leder og lærer sammen kan vurdere sammenhængen mellem lærerens samlede arbejdstid og de opgaver, læreren forventes at løse i skoleåret. Der er ikke formkrav til opgaveoversigten, men der er en række indholdskrav. Opgaveoversigten skal indeholde:

- den planlagte tid til undervisning
- estimeret tid til den individuelle forberedelse
- estimeret tid til opgaver, der indholdsmæssigt planlægges senere på året (kun hvis ikke alle opgaver er indholdsmæssigt planlagt)
- estimeret tid til opgaver, som ledelsen skønner til mindst 60 timer.

Den færdige opgaveoversigt skal udleveres senest fem uger forud for normperiodens begyndelse (som typisk er 1. august). Det løntilsagn, der følger af overenskomstens lønbestemmel-

»En rigtig LÆRER-aftale med en markant kollektiv indflydelse, der – hvis den stemmes hjem – endegyldigt kan gøre det af med den uduelige lov 409«.

Charlotte Catarina Holm, medlem af DLF's hovedstyrelse

»Med aftalen går vi væk fra alenelæreren, der skal slås for egne vilkår, til kollektiv indflydelse på skolens prioriteringer af opgaverne«.

Gordon Ørskov Madsen, formand for DLF's overenskomstudvalg

»En aftale, der endegyldigt afmonterer lov 409. Genskaber lærernes indflydelse. Styrker lærerprofessionen og giver konkrete forbedringer på arbejdstiden«.

Jacob Svejstrup, medlem af DLF's hovedstyrelse

ser og knytter sig til det planlagte antal undervisningstimer i henhold til det såkaldte udvidede undervisningsbegreb, er der ikke ændret på med den nye arbejdstidsaftale. Løntilsagnet vedrørende undervisningstillægget gælder fortsat uændret.

Nyuddannede

Der skal tages et særligt hensyn til nyuddannede lærere, så de får en god start på lærerlivet. Ledelsen skal skabe rum for nyuddannedes refleksion over egen og andres praksis, og lederen skal være opmærksom på antallet af undervisningstimer til nyuddannede, om undervisningsopgaverne falder inden for de nyuddannedes forudsætninger og erfaringer samt antallet af fag og klasser.

Seniorer

Med lov 409 blev der indført en overgangsordning i forbindelse med aldersreduktion. Den bestod i retten til nedsat arbejdstid på 175 timer årligt mod tilsvarende lønnedgang, men med ret til fuld pensionsoptjening i forhold til hidtidig beskæftigelsesgrad. Denne ordning ville egentlig ophøre i 2023. Men med arbejdstidsaftalen er det aftalt, at ordningen fortsætter og dermed er gjort permanent.

Arbejdstiden

Aftalen har foruden samarbejdssporet en række bestemmelser om rammerne for lærernes arbejdstid.

Arbejdstiden for skoleåret er aftalt til et fast timetal på 1.924 timer inklusive ferie og helligdage. Det betyder, at lærerne igen får samme antal arbejdstimer som øvrige ansatte på det kommunale arbejdsmarked. Lov 409 har et andet princip for normberegning, idet arbejdstiden her beregnes i forhold til antallet af konkrete arbejdsdage på året, hvilket betyder, at lærerne inden for lov 409 har en årlig arbejdstid i nogle år på 1.931,4, i andre på 1.938,8 timer. Med den nye arbejdstidsaftale har parterne forladt dette princip til fordel for en fast årsnorm på 1.924 timer.

Den nye arbejdstidsaftale indfører andre bestemmelser om tilrettelæggelsen af lærernes arbejdstid. Arbejdstiden for en lærer på fuld tid skal planlægges med minimum fire arbejdstimer per anvendt arbejdsdag. Arbejdstiden skal normalt placeres mandag til fredag inden for den daglige arbejdstid klokken 7.30-17.00. Hvis ledelsen ønsker at ændre i lærerens arbejdstid før klokken 7.30 og efter klokken 16.30, skal ændringen varsles med mindst fire uger. Tillægget for prøveafvikling, hvis prøveafviklingen holdes uden for arbejdstidens opførelse, er forhøjet med cirka 24 kroner per time. Ulempetillæg, weekendgodtgørelse og lejrskoletillæg samt godtgørelse for overarbejde er fastholdt, dog gælder der for ulempetillæg, at godtgørelsen ydes ved førstkomende lønudbetaling.

Ved afspadsring er det aftalt, at det skal gives som sammenhængende tid af minimum fire timers varighed. Dermed undgås, at ledelsen kan kræve, at afspadsringstimerne anvendes til en generel nedskrivning af årsnormen, som lederen har ret til inden for lov 409, med den konsekvens at lærerne reelt afspadsrer få minutter hver dag.

»Lærerne får et øget professionelt råderum, en sikring af forberedelsestiden og gennemsigtighed i opgavetildelingen. Lærerkollektivet bliver styrket«.

Katrine Fyking, medlem af DLF's hovedstyrelse

»Lov 409 har været en tilbagefaldsregel for KL. Her har vi en forpligtende læreraftale, hvor vores faglighed er udgangspunktet. Vi kan tage et vigtigt skridt med denne aftale«.

Kristoffer Høyrup Sørensen, medlem af DLF's hovedstyrelse

»Stem ja til A20, som er en central aftale om et forpligtende samarbejde på alle organisatoriske niveauer om folkeskolens udvikling og om et godt lærerliv«.

Lars Busk Hansen, medlem af DLF's hovedstyrelse

Ledelsen skal mindst hver tredje måned udlevere en opgørelse over den præsterede arbejdstid. Denne opgørelse skal medvirke til at give ledelse og lærer et overblik over og en anerkendelse af, hvor mange arbejdstimer læreren har præsteret i perioden. Opgørelsen skal omfatte al præsteret arbejdstid - både arbejdstid, som ledelsen har tilrettelagt, og arbejdstid, som læreren har fleksibilitet til selv at tilrettelægge. Det følger af aftalen, at ledelse og tillidsrepræsentant aftaler den praktiske håndtering af, hvordan lærerens selvtilrettelagte tid medregnes i opgørelsen af lærerens præsterede arbejdstid.

Opgørelse af den præsterede arbejdstid med henblik på at afregne eventuelt merarbejde/overarbejde sker som hidtil, når skoleåret afsluttes.

Lokale aftaler

Lokale aftaler opsiges ikke med denne arbejdstidsaftale, som det skete tilbage i 2013 med indførelsen af lov 409. Arbejdstidsaftalen og lokale aftaler kan fungere i samspil, og det er op til de lokale parter at foretage eventuelle tilpasninger til lokale forhold.

Det fagretlige system og rådgivningsmuligheden

Arbejdstidsaftalen er en aftale i overenskomst-mæssig forstand. Det betyder, at begge parter er forpligtet til at overholde overenskomsten. Hvis der opstår uenighed om, hvorvidt aftalens bestemmelser er overholdt, vil parterne kunne føre en sag i det fagretlige system.

Kernen i aftalen er samarbejde, og derfor er det aftalt, at skolerne kan få bistand fra kommune og lærerkreds i fællesskab til at forbedre samarbejdet, ligesom kommune og kreds kan søge rådgivning om samarbejdet hos de centrale parter. Det er også en del af aftalen, at de centrale parter kan bistå i de lokale drøftelser mellem kommune og kreds.

Hvem er omfattet af aftalen

Den nye aftale omfatter kommunalt ansatte, der i dag er omfattet af lov 409. For selvstændige kommunale institutioner i henhold til lov om specialundervisning for voksne og selvstændige institutioner for særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU) med videre er aftalt, at disse områder ikke er omfattet af samarbejdet på kommuneniveau og det tværgående niveau, men i stedet er omfattet af et udvidet samarbejde på skoleniveau.

Urafstemning

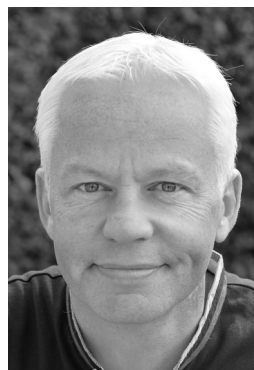
Med aftalen har lærere, tillidsrepræsentanter og kredse fået en ny mulighed for at få indflydelse på det at skabe en god skole og på de rammer, der er forudsætningen for den gode skole. Aftalen stiller konkrete krav til ledelsens måde at planlægge, inddrage og skabe gennemsigtighed på, og der kan støttes ret på disse krav i det fagretlige system.

Aftalen er sat til urafstemning fra 25. august til 1. september klokken 16.00.

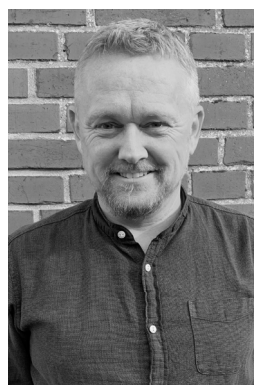
»Aftalen er et indiskutabelt opgør med tænkningen i lov 409 og er en sejr for den danske aftalemodel, for samarbejdet om skolen og for lærernes indflydelsesmuligheder«.

Morten Refskov, medlem af DLF's hovedstyrelse

»New Deal« – ny type arbejdstidsaftale med aftalebaseret indflydelse og beskyttelse af lærerens individuelle forberedelse er den rigtige afløser for lov 409«.

Niels Lynnerup, medlem af DLF's hovedstyrelse

»A20 kunne være bedre, men er langt bedre end øvrige mulige alternativer. Vi får konkrete forbedringer og et potentiale, vi i fællesskab skal udfolde«.

Ole Bjerre Martinussen, medlem af DLF's hovedstyrelse

Ny arbejdstidsaftale – et vigtigt kulturskifte

En enig hovedstyrelse anbefaler et ja

En helt ny styringsfilosofi baseret på forpligtende samarbejde

Med den nye aftale er der etableret en overenskomstsikret forpligtelse til, at kredse, tillidsrepræsentanter og lærere inddrages i ledelsens prioriteringer og beslutninger. Parterne anerkender værdien af samarbejdet, og dermed er den styringsfilosofi, som kendetegner lov 409, væk. Den betød, at tillidsvalgte og lærere skulle holdes så langt væk fra indflydelse som muligt. Nu anerkendes værdien af at inddrage kredse, tillidsrepræsentanter og det samlede lærerkollegium i ledelsens prioriteringer og beslutninger gennem overenskomstsikrede rettigheder.

Dermed er der tale om et nyt og langt bedre fundament end lov 409, som vi nu og fremover kan bygge lærerarbejdslivet op omkring. Et fundament, vi også fremover vil kunne bruge i arbejdet for at styrke professionen og for fortsatte forbedringer på arbejdstidsområdet.

Kommunen kan ikke længere iværksætte projekter og indsatser, som rulles ud på alle skoler i kommunen, uden at kommunen først har inddraget kredsen og angivet, hvilke konsekvenser beslutningen har for prioriteringen af lærernes arbejdstid i det kommende skoleår. Drøftelserne med kredsen skal ifølge aftalen understøtte, at der bliver sammenhæng mellem lærernes tid og opgaver, og at der er et rimeligt forhold mellem undervisning og forberedelse. Inden drøftelsen finder sted, forpligter aftalen også kommunen og kredsen til i fællesskab at indhente viden om lærernes arbejdssituation på kommunens skoler ved at indhente skoleledernes og tillidsrepræsentanternes erfaringer med prioriteringer af lærernes arbejdstid på skolerne. Den viden skal

kommunen inddrage i prioriteringerne af opgaverne og lærernes arbejdstid for det kommende skoleår. Dermed sikrer aftalen, at lærernes og ledernes erfaringer bruges til at træffe mere kvalificerede beslutninger.

Kollektiv indflydelse

På skolen skal der skabes overblik over prioriteringen af den lærerarbejdstid, der er til rådighed. Inden skolelederen beslutter sin endelige planlægning af skoleåret, skal hele lærerkollegiet forholde sig til skoleplanen på et samarbejds møde, hvor I drøfter prioriteringen af forberedelse, klasselæreropgaven og de øvrige opgaver, der er prioriteret.

Aftalen definerer en række konkrete krav til indholdet af skoleplanen. Den skal indeholde ledelsens prioriteringer, beskrivelser af de prioriterede indsatsers og opgavers indhold, klasselæreropgaven er specifikt nævnt, samt hvad den individuelle forberedelse indeholder. Forud for arbejdet med skoleplanen skal skolelederen udlevere grundlaget for ledelsens prioriteringer skriftligt til tillidsrepræsentanten. Skoleleder og tillidsrepræsentant drøfter på den baggrund målsætninger for det kommende skoleår og ledelsens prioriteringer - herunder af den individuelle forberedelsestid. Lederen skal aktivt tage stilling til den individuelle forberedelsestid, både i planlægningen af skoleåret og i løbet af skoleåret, så forberedelsestiden ikke blot er den tid, der er til rest, når alle andre opgaver er løst.

Vi har med denne aftale sikret en kollektiv indflydelse på prioriteringerne, planlægningen og opgavefordelingen på skolen.

Sammenhæng mellem skolens prioriteringer og den enkelte lærers opgaver

Efter den fælles drøftelse af skoleplanen og skolens overordnede prioriteringer af lærerarbejdstidsressourcen følger opgavefordelingen i forhold til den enkelte lærer. Det fælles overblik fra drøftelse af skoleplanen giver et fælles afsæt for den enkelte lærers samarbejde med skolelederen om opgaveoversigten. De prioriteringer og arbejdsbeskrivelser, som skoleplanen indeholder, danner baggrund for den konkrete prioritering af tiden til eksempelvis forberedelse, teamsamarbejde og forældresamarbejde.

Alle opgaver skal fremgå af opgaveoversigten, og opgaveoversigten skal give et så detaljeret overblik over opgaverne, at lærer og leder sammen kan vurdere sammenhængen mellem tid og opgaver og et rimeligt forhold mellem undervisning og forberedelse. Herudover skal den estimerede tid til alle opgaver, der skønnes til mindst 60 timer, fremgå af opgaveoversigten.

Aftalen sikrer dermed i langt højere grad overblik, gennemsigtighed og synlige prioriteringer på kommuneniveau, skoleniveau og for den enkelte lærer.

Konkrete forbedringer for den enkelte

Ud over de aftalte forpligtelser til samarbejde, til at skabe overblik over opgaverne og sammenhæng mellem opgaver

Per Breckling, medlem af DLF's hovedstyrelse

»Stem og stem ja, fordi: En overenskomst kan forbedres, det kan en lov ikke. Samarbejde og dialog giver resultater. Kreds, tillidsrepræsentant og lærernes stemme skal inddrages«.

Regitze Flannov, formand for DLF's undervisningsudvalg

»Aftalen sikrer foreningens indflydelse på skolens målsætning, opgaver og prioriteringer med fokus på sammenhængen mellem undervisning og forberedelse«.

Rikke Gierahn Andersen

»A20 er et nybrud med lærernes ret til indflydelse på skolens samlede prioritering og udvikling og en fælles overenskomstforpligtelse på bedre balance med plads til professionel dømmekraft«.

og tid indeholder aftalen også en række konkrete forbedringer for den enkelte:

Elevpauser, hvor læreren har undervisning umiddelbart før og efter elevpausen, kan ikke bruges til forberedelse. Derimod er lærerens opgaver i elevpauserne defineret - oprydning efter undervisningen, skift af klasselokale, besked til kolleger eller forældre, gårdvagt med mere.

Der skal være estimeret tid til den individuelle forberedelse i opgaveoversigten, og det er et ledelsesansvar at sikre, at forberedelsen ikke forsvinder. Hvis man alligevel oplever, at det sker, kan læreren bede ledelsen om at skema-lægge forberedelsen.

Årsnormen er nu fastlagt til 1.924 timer. Det er en forbedring i forhold til reglerne i lov 409. Årsnormen i den nye aftale betyder færre arbejdstimer svarende til omkring en arbejdsdag.

Den nuværende midlertidige regel om 175 timers reduktion i årsnormen fra 60 år med fuld pensionsindbetaling gøres permanent. Den nuværende ordning ville være udløbet om tre år.

Opgørelse af arbejdstiden for den enkelte mindst hver tredje måned. Det betyder, at der bliver holdt øje med den præsterede arbejdstid i løbet af året.

Samlet set indeholder aftalen nogle konkrete rettigheder for den enkelte lærer, som forbedrer den enkeltes arbejds-situation.

En aftale, som forpligter parterne på alle niveauer – og som vi står fælles bag

Alle de ledelsesmæssige forpligtelser, som følger af den nye aftale, kan der støttes ret på og føres en sag om i det fagretlige system, hvis ledelsen ikke overholder forpligtelserne. Men ikke nok med det. Selv om ledelserne overholder de overenskomstmæssige forpligtelser, så kan en af de lokale parter kalde på bistand, hvis samarbejdet ikke fungerer. Denne rådgivningsmulighed er et udtryk for, at parterne står bag den nye aftale i fællesskab og har et reelt ønske om at få de lokale samarbejder til at blive velfungerende i alle kommuner og på alle skoler.

I forlængelse af dette har KL og LC aftalt, at vi går sammen ud og fortæller kommuner, kredse, skoleledelser og tillidsrepræsentanter om aftalen. Det er et udtryk for, at vi har et fælles ønske om, at aftalen gør en forskel i alle kommuner og på alle skoler.

Vi er som centrale parter også enige om, at lokale aftaler fortsætter og fungerer i samspil med den nye centrale arbejdstidsaftale.

En aftale, der går hånd i hånd med en styrkelse af lærerprofessionen

Aftalens forpligtelser til samarbejde med kredse, tillidsrepræsentanter og lærerkollegier giver lærerprofessionen en langt større indflydelse i forhold til udviklingen af skolen, end vi kender det inden for lov 409.

Det er en helt ny måde at tænke arbejdstidsaftale på. Aftalens overenskomstmæssige forpligtelser til at inddrage,

»A20 gør op med lov 409's individualisering af vores arbejdsvilkår samt sikrer os en indsigt og indflydelse, som vil forbedre vores arbejdsliv«.

Thomas Andreasen, formand for DLF's arbejdsmiljø- og organisationsudvalg

»Fællesskabet og kollektivet er igen i centrum. Individuel forberedelse anerkendes og skal beskyttes. Opgaveoversigten er ikke længere et bundløst hul«.

Tine Agenskov, medlem af DLF's hovedstyrelse

»Jeg tror på, at samarbejde og dialog skaber kvalitet i undervisning og support, når fokus er på selvtilrettelagt tid og forberedelse for alle«.

Susanne Weisbjerg Vilstrup, medlem af DLF's hovedstyrelse

etablere samarbejder og skabe gennemsigtighed gør, at kommune og skoleledelse reelt kommer til at forholde sig til lærernes konkrete arbejdssituation. Derfor vil aftalen skabe forbedringer for alle - og understøtte en fælles udvikling af folkeskolen fremover.

Vi har med aftalen opfyldt det mandat, som kongressen vedtog den 5. februar 2020. Når de kongresdelegerede ikke valgte at gå efter for eksempel et maksimalt undervisningstimetal eller en fast forberedelsesfaktor, var det ud fra den analyse, at en sådan strategi ikke ville kunne føre til et tilfredsstillende resultat. Der var ikke adgang til at forhandle øgede resurser i periodeforhandlingen. Derfor ville et maksimalt undervisningstimetal blive så højt og en forberedelsesfaktor så lav, at vi ikke ville kunne forbedre lærernes arbejdssituation med en sådan aftale.

Vi har med denne aftale sikret kollektiv indflydelse, gennemsigtighed, synlige prioriteringer og konkrete forbedringer for den enkelte, som vil gøre en forskel på alle skoler i alle kommuner. En aftale, der får positiv betydning for lærernes arbejdssituation.

En enig hovedstyrelse anbefaler derfor, at du stemmer ja til aftalen.

HOVEDSTYRELSEN I DANMARKS LÆRERFORENING

Anders Bondo Christensen

Dorte Lange

Tine Agenskov

Rikke Gierahn Andersen

Thomas Andreasen

Per Breckling

Regitze Flannov

Katrine Fylking

Bjørn Hansen

Lars Busk Hansen

Charlotte Catarina Holm

Anders Liltorp

Niels Lynnerup

Gordon Ørskov Madsen

Ole Bjerre Martinussen

Morten Refskov

Kristoffer Høyrup Sørensen

Jacob Svejstrup

Susanne Weisbjerg Vilstrup

URAFSTEMNING OM ARBEJDTIDSAFTALE

Afstemningen foregår fra den 25. august 2020 til 1. september 2020 klokken 16.00.

Resultatet forventes offentliggjort kl. 16.30.

Hvem har stemmeret

Stemmeberettigede er alle kommunalt og regionalt ansatte, der er omfattet af lov 409.

Ifølge Danmarks Lærerforenings vedtægter paragraf 23, stykke 5, har hovedstyrelsen besluttet, at urafstemningen skal foretages blandt disse medlemmer.

Sådan stemmer du

Tirsdag den 25. august 2020 udsendte DLF en mail til alle stemmeberettigede.

I den mail er der et link til selve afstemningen. Du skal blot trykke på linket og følge instrukserne. Der er mulighed for enten at stemme ja eller nej til arbejdstidsaftalen. Du kan ikke stemme blankt. Mandag den 31. august 2020 vil der blive udsendt en mail til dem, der endnu ikke har afgivet deres stemme.

Har du ikke modtaget en mail, kan du være registreret med en forkert mailadresse i medlemssystemet. Mailadressen kan du selv rette via hjemmesiden ved at logge på Min Side.

Man kan også afgive sin stemme via hjemmesiden dlf.org ved at bruge NemID. Der vil være en henvisning på forsiden.

Hvis du mener, du er stemmeberettiget, men ikke har modtaget en mail eller kan afgive din stemme via hjemmesiden, kan det skyldes, at vores oplysninger om din ansættelse ikke er korrekte. Kontakt da foreningen i åbningstiden mandag-torsdag klokken 9.00-15.30, fredag klokken 9.00-14.30 på telefon: 33 69 63 00 og i weekenden den 29.-30. august klokken 10.00-16.00 på telefon 28 35 39 93.